

MAX TEMMERMAN

KOPER BRONS GOUD

EEN JAAR IN **52** GEDICHTEN

Van Max Temmerman verscheen
eerder bij Borgerhoff & Lambergts

Poëzie

Koninklijk Circus (2021)

Proza

Coniferen (2020)

Verre vriend (2022)

Hier zijn leeuwen (2024)

B&L

Voor mijn zussen

INHOUD

1	Januari
2	Een nieuw seizoen
3	King Lear
4	Sterrenkijker
5	Maar onze dromen
6	Februari
7	Enkeldiep
8	Agenda, smeekbede
9	Kruispunt
10	Losbandig in linnen
11	Maart
12	Ikken
13	Lente
14	Loopband
15	April
16	Voorzichtig bestaan
17	We zijn weer een nieuwe maand
18	Souffleur
19	Of zo
20	Mei
21	Middelares
22	Oud geld
23	Drie manieren van leven
24	Juni
25	Rafelranden, leeswijzer
26	Gelukkig vergeten (I, II, III)

27	Juli
28	Het leven, een parade
29	Heel veel
30	Verzameldrift, oogstmaand
31	Lijsterbes
32	Schoolstrijd
33	September
34	Licht en tijd
35	Andante, andante
36	Verzamelaar
37	Oktober
38	Avondgebed
39	Het vallen
40	Wolk van oranje gemis
41	Zonsbewijs
42	Zinkgat
43	November, revisited
44	Zus, heengegaan
45	Zus, weergezien
46	Koper, brons, goud
47	Opwachting
48	Lam (I, II, III)
49	December
50	Allemaal
51	Seizoenspracht
52	Oudjaar

Coda

JANUARI

We hebben het opnieuw gerond, een jaar als een kaap
en we slaan om, een pagina, een hoek. Zoals zon
na regen na zon: ook het weer maakt een radslag,
keert om. Iets nieuws dient zich aan

en het schuilt in details. De verpakking
van een app, het lettertype van een krant.
Het is meer van hetzelfde, maar aangepast.
Frisser misschien? Het heet tijdgeest, iets met

(leeftijd + smaak) tot de macht van het jaar.
Het is januari, de dagen worden langer.
Niemand loopt rond die weet wat komt.
Geen voornemen of het struikelt, verstomt.

Gisteren nog leek het zondag. Duiven, koffie,
klokgelui boven de tuinen. We deden alsof:
krant, aanrecht, een lichaam geparkeerd
tegen een ander lichaam.

De tijd had geen haast en loom waren ook wij.

Maandag brak aan zonder aankondiging:
file na file en roet diep in longen
helemaal tot in een vergaderzaal
vol gezichten die nergens aan begonnen.

Koffie. Nog een. Een hoestende printer.
Wifi gaf het op en alles hield stand door stil te vallen.

Dinsdag schuifelde voorbij zonder zich voor te stellen.

Woensdag sloegen we over. Donderdag viel
als een avond binnen (een inbreker danste
een walsje) terwijl we de slaap uit onze ogen knipperden.

Iemand deed het licht uit, nam geen afscheid.

Nu is het zaterdag en ik zoek de snijlijnen:
wie heeft de scènes geknipt, waar zijn we afgebogen,
waarom voelt alles afgerond, zonder zicht op een einde?

Ze beloven een nieuw seizoen maar ik heb er
weinig vertrouwen in. De cliffhangers waren
strak getimed. Ik heb drie afleveringen gemist.

Ik geef een lezing in een gevangenis.
De kring vult zich met mannen die er een
voor een uitzien als boekhouder, bibliothecaris

of treinconducteur. Eén kogelrond exemplaar
zakt door z'n fauteuil. Vakkundig wordt hij
door lotgenoten als een lekgeslagen sloep

opgetild en op het droge gehesen. Ik lees
gedichten voor en maak oogcontact
met de Rattenvanger van Hamelen,

de serieverkrachter, de Irakees zonder papieren
en de bibliothecaris die naar het plafond staart
om beter te kunnen luisteren.

Na afloop benadert die laatste me. Eerst verzekert
hij er zich van dat niemand hem horen kan en dan fluistert hij:
'Ken je de sonnetten van Shakespeare?'

Ik knik bevestigend maar hij wacht mijn reactie niet af.
'Met die sonnetten kan je zwarte magie bedrijven.
En ken je King Lear? Met King Lear ook.'

STERRENKIJKER

Tijd verstrijkt en wat blijft over?
Ochtendnevel die over het land hangt
tot de avond valt. Een verdict dat op zich
laat wachten en waar niemand naar uitkijkt.

Het is een grijs niet-weten dat we delen.
We hebben nachten nodig met sterren
die op één lijn lijken te staan, blindelings.
Verbind de stippen en wat zie je?

Hoog boven onze hoofden, in een hemel
zo donker dat hij uitzichtloos lijkt,
worden woorden uitgesproken.
Lichtgevend verschijnt een wegwijzer.

Te weten waartoe het allemaal leidt.
De drukte van de dagen. Het verdriet soms
en de twijfel, o, altijd ook die twijfel.
Kan je niet slapen? Sta op, kijk omhoog

en haal diep adem. Sterren wijzen de weg.

MAAR ONZE DROMEN

Gevoelens worden heet opgelepeld tegenwoordig.
We bezoeken therapeuten, psychiaters en genezers.
Samen dienen ze op wat we voelen; we betalen
hen om te blazen, de soep moet altijd kouder.

Overtuigingen zijn een ander paar mouwen, of beter:
ze kruipen eruit als schichtige apen. We geloven én
overal én nergens meer in. De beeldspraak houdt steek:
zijn overtuigingen niet als primaten met uitsterven bedreigd?

Liefdes? Hollywood maakte ze inwisselbaar. Inzichten?
AI is intelligenter. Voorkeuren? Algoritmen namen het over.
Ziekten, huizend onder je huid? Een druppel bloed of pis
en je sterfdag verschijnt in Romeinse cijfers op je voorhoofd.

Alles is eender geworden. Maar onze dromen.
Ze zijn ons laatste bezit. Ik droom elke nacht van het huis
waarin ik kind was. Hoewel het al decennia wordt bewoond
door onbekenden, is het 's nachts alleen van mij.